

Co-funded by
the European Union

PRESS RELEASE

Embargo 13 June 2023 12:00 CEST

Burgerinitiatief Dorpsplein Meer (Antwerpen) wint European Heritage Award / Europa Nostra Award 2023

Brussel / Den Haag, 13 juni 2023

De [Europese Commissie](#) en [Europa Nostra](#) hebben vandaag de winnaars bekendgemaakt van de **European Heritage Awards / Europa Nostra Awards 2023**. Dit jaar zijn 30 opmerkelijke erfgoedprojecten uit 21 landen bekroond met de **hoogste Europese onderscheiding op dit gebied** (zie de volledige lijst hieronder). Een van de winnaars van dit jaar is het **burgerinitiatief Dorpsplein Meer (Antwerpen, België)**, dat een historisch klooster in het kleine dorpje Meer nieuw leven heeft ingeblazen door een nieuwe centrale hub voor culturele activiteiten te creëren. Dit opmerkelijke initiatief is een goed voorbeeld van hoe een erfgoedlocatie kan dienen als een sterke verbindende kracht binnen een gemeenschap.

De 30 winnaars werden geselecteerd door de [jury](#), bestaande uit erfgoeddeskundigen uit heel Europa, na evaluatie door de [selectiecommissies](#) die verantwoordelijk zijn voor het onderzoeken van de prijsaanvragen, die dit jaar werden ingediend door organisaties en personen uit 35 Europese landen.

In een reactie op de bekendmaking van de winnaars voor 2023 verklaarde **Margaritis Schinas**, vicevoorzitter voor het bevorderen van onze Europese manier van leven (*Promoting our European Way of Life*) en momenteel verantwoordelijk voor Cultuur: *“Elke winnende prestatie van de European Heritage Awards / Europa Nostra Awards van dit jaar is het resultaat van buitengewone vaardigheden en inzet, collectief en individueel, verspreid over erfgoedlocaties en tradities in heel Europa. Door deze prestaties te huldigen, herhalen we ook onze sterke betrokkenheid bij het beschermen van ons gedeelde culturele erfgoed, omdat het van vitaal belang is voor ons gevoel van saamhorigheid als burgers en gemeenschappen van Europa.”*

Cecilia Bartoli, de wereldberoemde mezzosopraan en voorzitter van Europa Nostra, verklaarde: *“Ik feliciteer de winnaars van de European Heritage Awards / Europa Nostra Awards van dit jaar van harte met hun welverdiende erkenning. Het zijn inspirerende voorbeelden die echt bijdragen aan een mooier, duurzamer en inclusiever Europa. Hun succesverhalen laten zien hoe tegenslagen kunnen worden overwonnen door expertise, toewijding, creativiteit en innovatie te bundelen. Ik kijk ernaar uit hen persoonlijk te ontmoeten en alle winnaars te huldigen tijdens de ceremonie van de Europese Prijzen voor Erfgoed in onze geliefde Werelderfgoedstad Venetië.”*

De winnaars zullen worden gehuldigd tijdens de uitreiking van de **European Heritage Awards Ceremony** op **28 september** in het [Palazzo del Cinema](#) in **Venetië**. Aan dit prestigieuze evenement zal **Cecilia Bartoli**, voorzitter van Europa Nostra, deelnemen. **Margaritis Schinas**, vicevoorzitter van de Europese Commissie, wordt ook verwacht op dit evenement op hoog niveau. Tijdens de ceremonie zullen de **laureaten van de Grand Prix** en de **winnaar van de Publieksprijs**, gekozen uit de winnaars van dit jaar en elk gerechtigd tot 10.000 euro, bekend worden gemaakt. De prijsuitreiking is een hoogtepunt van de [European Cultural Heritage Summit 2023](#), georganiseerd door Europa Nostra met steun van de Europese Commissie, op 27-30 september in de werelderfgoedstad Venetië.

Erfgoedliefhebbers worden nu aangemoedigd om de **winnaars te ontdekken en [online te stemmen](#) om te bepalen wie de Publieksprijs 2023 wint**, die recht geeft op een geldbedrag van €10.000.

Dorpsplein Meer, Antwerpen, België

Dorpsplein Meer is een opmerkelijk burgerinitiatief dat nieuw leven heeft geblazen in een historisch klooster, gelegen in het hart van Meer, een klein dorp in de provincie Antwerpen met ongeveer 3.000 inwoners. Het 19e-eeuwse klooster en de omliggende gebouwen werden in 2003 geklasseerd als Monument en Landschap.

Met het toenemend gebruik van auto's in de 20e eeuw verloor het dorp geleidelijk zijn enige openbare ruimte: een verbrede weg die ook voor markten werd gebruikt. Het Klooster Meer site bleef daarom van immens belang voor de dorpsbewoners en diende als educatief centrum, ontmoetingsplaats en zelfs als park tijdens de weekends. Toen de dorpschool en het parochiehuis in 2005 hun deuren sloten, ging de laatste semi-openbare ruimte van het dorp een onzekere toekomst tegemoet. Het klooster werd te koop gezet en de dreiging van privatisering was groot.

Als reactie op deze kritieke situatie startte een groep van negen dorpsbewoners een beweging die uiteindelijk uitgroeide tot een breed collectief, dat lokale ondernemers, regionale sociale huisvestingsautoriteiten, welzijnsdiensten en de monumenten- en erfgoedadministratie omvatte, evenals een interdisciplinair ontwerpteam bestaande uit erfgoedarchitecten (aNNo), stedenbouwkundigen (D+A) en architecten (DAS). Door de gezamenlijke inspanningen van de vzw Klooster Meer en de sociale huisvestingsmaatschappij De Noorderkempen werd het klooster in 2005 met succes aangekocht.

aNNo werkte nauw samen met het lokale collectief om manieren te onderzoeken om openbaar gebruik van de kloosterlocatie te garanderen. Hun voorstel voorzag de locatie als het eerste openbare plein van het dorp, met publieke voorzieningen die er zorgvuldig omheen werden gerangschikt. Tegelijkertijd resulteerde volhardend pleiten bij de erfgoedautoriteiten in de integratie van nieuwe sociale woningen, die op een sierlijke manier in de randen van de site werden ingepast.

De kloosterplas is gerevitaliseerd en heeft zijn historische functie als plek voor collectief wonen en gemeenschapsbetrokkenheid teruggewonnen. Dorpsplein Meer heeft een succesvolle en duurzame transformatie bereikt door historische en hedendaagse architectuur harmonieus te combineren en publieke functies en sociale woningbouw te integreren.

"De diverse groep individuen en organisaties die betrokken waren bij het initiatief Dorpsplein Meer was zeer effectief, waarbij elke deelnemer een cruciale rol speelde. Het is een sterk voorbeeld van hoe een erfgoedlocatie kan dienen als een verbindende kracht binnen een gemeenschap. Bovendien presenteert het initiatief een duurzaam model voor een circulaire economie, waarbij de succesvolle integratie van een openbare ruimte en het respectvol herbestemmen van een erfgoedlocatie wordt gedemonstreerd", aldus de jury.

"Ondanks de lokale focus, draagt Dorpsplein Meer een sterke Europese visie uit, met name relevant voor het Nieuwe Europese Bauhaus. Het is echt inspirerend om te zien hoe dit collectief talrijke barrières heeft overwonnen en hand in hand heeft gewerkt om de bevoegde overheden te overtuigen. Het initiatief benadrukt ook het belang van een dorp met een centraal punt, een plek waar mensen kunnen samenkomen en met elkaar in contact kunnen komen, en het stelt een voorbeeld voor hoe kloosters en soortgelijke erfgoedlocaties nieuw leven kan worden ingeblazen en een nieuwe bestemming kunnen krijgen ten voordele van de gemeenschap", concludeerde de jury.

Contact: Stijn Cools | hello@annoarchitecten.be | www.annoarchitecten.be

Van Noorwegen tot Portugal, van Frankrijk tot Oekraïne:

dit zijn de winnaars van de European Heritage Awards / Europa Nostra Awards 2023¹

Conservation & Adaptive Reuse

[Steam Engine Brewery, Lobeč, CZECHIA](#)

[Friluftsskolen Open-Air School, Copenhagen, DENMARK](#)

[Hôtel de la Marine, Paris, FRANCE](#)

[Royal Gardens of Venice, ITALY](#)

[Museum of Urban Wooden Architecture, Vilnius, LITHUANIA](#)

[Wit Stwoszc Altarpiece in St. Mary's Basilica, Kraków, POLAND](#)

[Mudéjar Ceilings of the Cathedral of Funchal, Madeira, PORTUGAL](#)

[Deba Bridge, Gipuzkoa, SPAIN](#)

[Ruins of the Monastery of San Pedro de Eslonza, Gradefes, SPAIN](#)

---

¹ The winners are listed alphabetically by country

Research

[Scientific-Archaeological Studies for the Preservation of Ererouyk, ARMENIA/FRANCE](#)

[Proto-Industrial Architecture of the Veneto in the Age of Palladio, ITALY](#)

[Safeguarding of the Artisanal Fishing Technique “Arte-Xávega”, PORTUGAL](#)

Education, Training & Skills

[MADE IN: Crafts and Design Narratives, AUSTRIA/CROATIA/SLOVENIA/SERBIA](#)

[ACTA VISTA, Marseille, FRANCE](#)

[Carpenters without Borders, Paris, FRANCE](#)

[National Centres for Restoration of Historic Vessels, NORWAY](#)

[Pathfinders of the Waters, Danube Delta, ROMANIA](#)

Citizens' Engagement & Awareness-raising

[Village Square Meer, Antwerp, BELGIUM](#)

[Budapest100, HUNGARY](#)

[Museum of Literature Ireland \(MoLI\), Dublin, IRELAND](#)

[Open for You, ITALY](#)

[ALMADA Project, Lisbon, PORTUGAL](#)

[Via Transilvanica, ROMANIA](#)

[Un-archiving Post-industry, UKRAINE](#)

Heritage Champions

[Hambis Tsangaris, CYPRUS](#)

[Sergio Ragni, ITALY](#)

[Cláudio Torres, PORTUGAL](#)

[Saving Ukrainian Cultural Heritage Online \(SUCHO\), UKRAINE/INTERNATIONAL PROJECT](#)

Europa Nostra Awards 2023 for outstanding projects from the UK

This year, Europa Nostra Awards go to two remarkable heritage projects from a European country not taking part in the EU Creative Europe programme.

[Cleveland Pools, Bath, UNITED KINGDOM](#) (Conservation & Adaptive Reuse)

[MINIARE: The Art & Science of Manuscript Heritage, Cambridge, UNITED KINGDOM](#) (Research)

Twee decennia van excellentie op het gebied van erfgoed in Europa

De [European Heritage Awards / Europa Nostra Awards](#) werden in 2002 door de Europese Commissie in het leven geroepen en worden sindsdien beheerd door Europa Nostra. Al 21 jaar lang zijn de prijzen een belangrijk instrument om de vele waarden van cultureel en natuurlijk erfgoed voor de samenleving, de economie en het milieu in Europa te erkennen en te promoten.

De prijzen hebben erfgoedexcellentie en beste praktijken in Europa onder de aandacht gebracht en verspreid, de grensoverschrijdende uitwisseling van kennis aangemoedigd en belanghebbenden op het gebied van erfgoed met elkaar verbonden in bredere netwerken. De prijzen hebben grote voordelen opgeleverd voor de winnaars, zoals een grotere (inter)nationale zichtbaarheid, aanvullende financiering en een toename van het aantal bezoekers. Bovendien hebben de Awards bij de Europese burgers een grotere zorg voor ons gemeenschappelijk erfgoed in de hand gewerkt. Ga voor meer feiten en cijfers over de Awards naar de [Awards-website](#).

De oproep voor inzendingen voor de editie 2024 van de Awards is nu geopend. Inschrijvingen kunnen online worden ingediend via www.europeanheritageawards.eu/apply. Stuur je kandidatuur in en deel je knowhow!

PRESS CONTACTS

EUROPA NOSTRA

Audrey Hogan, Programme Officer

ah@europanostra.org,

T. +31 70 302 40 52

Joana Pinheiro, Communications Coordinator

jp@europanostra.org,

M. +31 6 34 36 59 85

EUROPEAN COMMISSION

Sonya Gospodinova

sonya.gospodinova@ec.europa.eu

+32 2 2966953

DORPSPLEIN MEER

Stijn Cools

hello@annoarchitecten.be

TO FIND OUT MORE

[Press release in various languages](#)

About each Award winner:

[Information and Jury's comments](#)

[Videos](#) (in high resolution)

[Photos & e-banners](#) (in high resolution)

[Creative Europe website](#)

www.annoarchitecten.be

Achtergrond

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) is de Europese stem van het maatschappelijk middenveld dat zich inzet voor bescherming en bevordering van Europa's culturele en natuurlijke erfgoed. Europa Nostra is een pan-Europees netwerk van erfgoed-NGO's, ondersteund door een breed netwerk van overheidsinstanties, particuliere bedrijven en particulieren in meer dan 40 landen. Opgericht in 1963, wordt het vandaag erkend als het meest representatieve erfgoednetwerk in Europa. Binnen zijn actieterrein voert Europa Nostra campagnes om Europa's bedreigde monumenten, locaties en landschappen te redden, met name via het 7 Most Endangered programma.

Europa Nostra voert campagne om de bedreigde monumenten, locaties en landschappen van Europa te redden, met name via het [7 Meest Bedreigde Programma](#). Het huldigt excellentie via de [Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Awards](#). Europa Nostra draagt actief bij aan de vaststelling en uitvoering van Europese strategieën en beleid met betrekking tot erfgoed, via een participatieve dialoog met de Europese instellingen en de coördinatie van de [European Heritage Alliance](#).

Sinds 1 mei 2023 leidt Europa Nostra het Europese consortium dat door de Europese Commissie is geselecteerd om het proefproject [European Heritage Hub](#) uit te voeren. Europa Nostra is tevens een van de officiële partners van het door de Europese Commissie ontwikkelde [New European Bauhaus-initiatief](#) en is regionaal medevoorzitter van het [Climate Heritage Network](#) voor Europa en het Gemenebest van Onafhankelijke Staten.

Creative Europe

[Creatief Europa](#) is het EU-programma dat de culturele en creatieve sectoren ondersteunt en hen in staat stelt hun bijdrage aan de Europese samenleving, economie en leefomgeving te vergroten. Met een budget van 2,4 miljard euro voor 2021-2027 ondersteunt het programma organisaties op het gebied van erfgoed, podiumkunsten, beeldende kunst, interdisciplinaire kunsten, uitgeverijen, film, tv, muziek en videogames, alsook tienduizenden kunstenaars en professionals uit de culturele en audiovisuele sector.